

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра конституційного, адміністративного та міжнародного права

СИЛАБУС НОРМАТИВНОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Підготовки: бакалавр

Галузь знань: 29 Міжнародні відносини

Спеціальність: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії

Освітньо-професійна програма: Міжнародна інформація та суспільні
комунікації

ЛУЦЬК 2023

Силабус освітнього компонента Міжнародне право підготовки бакалавра, галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, за освітньо-професійною програмою Міжнародна інформація та суспільні комунікації.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Федонюк С. В.

Затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

д.ю.н. Книш С.В.

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньонаукова/освітньотворча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Освітньо-професійна програма Міжнародна інформація та суспільні комунікації Спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії Галузь знань 29 Міжнародні відносини	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120 год. 4 кредитів		Рік навчання 1
		Семестр 1
		Лекції 44 год.
		Практичні (семінарські) 24 год
		Самостійна робота 44 год.
ІНДЗ: немає		Консультації 8 год.
	Форма контролю: екзамен	
	Перший (бакалаврський)	
Мова викладання:		українська

2 Інформація про викладача

Викладач	Гороть Алла Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права.
Контактний телефон викладача	Гороть Алла Миколаївна (050) 5648129
E-mail викладача	Гороть Алла Миколаївна: allagorot78@ukr.net , Horot.Alla@vnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС, 120 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	Електронний розклад юридичного факультету
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, moodlt, viber, зокрема, що стосується погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.

3. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація до освітнього компонента

Міжнародне право належить до переліку обов'язкових освітніх компонентів, забезпечує здобувачів вищої освіти за освітнім рівнем бакалавр оволодінням системою знань про міжнародне

право його основним понятійним апаратом; сприяє формуванню вмій і навичок аналізувати міжнародні норми, допомагає здійснювати їх пошук та систематизацію, вирішувати проблемні завдання при розгляді ситуацій з приводу міжнародних спорів та конфліктів, виявляти ознаки міжнародного правопорушення, визначати вид і форму міжнародно-правової відповідальності, також вона допомагає в отриманні необхідних знань та навичок з захисту прав людини за межами України та в Європейському суді з прав людини; навчити вмінню правильно оцінювати сучасне міжнародно-правове становище України, основні напрями її зовнішньої діяльності

Предметом вивчення даного освітнього компонента є система правових відносин стосовно регулювання міжнародних відносин, також підстави, виникнення, здійснення міжнародних правових норм, та практика реалізації відповідних норм суб'єктами міжнародного права.

2. Пререквізити Перелік освітніх компонентів, на які безпосередньо спирається вивчення освітнього компонента Міжнародне публічне право: Теорія держави і права; Конституційне право, Державне право зарубіжних країн, Правові основи громадянського суспільства, теорія міжнародних відносин, Конфліктологія та теорія переговорів, Міжнародні відносини та світова політика.

Постреквізити: Для вивчення таких освітніх компонентів, як Міжнародне економічне право, Зовнішня політика України та національні інтереси, Основи дипломатії та дипломатичної роботи, Стратегії миру та міжнародної безпеки, тощо

Основними джерелами цієї галузі виступають міжнародні та європейські нормативно-правові акти, зокрема, Загальна декларація прав людини, Конвенція про захист прав і основних свобод, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Заключний акт НБСЄ, Статут ООН, Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 року та ціла низка міжнародних та європейських актів, визнаних та ратифікованих більшістю держав.

Розширення участі України в міжнародних відносинах, насамперед внаслідок інтеграційних європейських та євро-атлантичних напрямків зумовлює необхідність вивчення та впровадження в життя сучасних міжнародних стандартів через вдосконалення національних механізмів та створення сприятливих умов для імплементації.

Застосування норм міжнародного та європейського права в умовах урегулювання міжнародних та міждержавних відносин, включаючи і відносини між країнами ЄС, є дуже складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства без кваліфікованих фахівців у сфері міжнародного права. Підготовка юристів-фахівців у сфері міжнародного права повинна стати одним з пріоритетних напрямів у міжнародній гармонізаційній та євроінтеграційній діяльності. Важливо, щоб випускники вищих юридичних закладів володіли необхідними знаннями у галузі міжнародного права та міжнародних відносин в рамках сучасного публічного права на підґрунті стійкої сформованої правової культури та знань дипломатичного етикету.

3. Мета та цілі освітнього компонента

Метою вивчення освітнього компонента Міжнародне право полягає у засвоєнні здобувачами особливостей та основних понять, категорій, інститутів та галузей міжнародного права; закономірностей розвитку міжнародних публічних відносин та формування у здобувачів цілісного уявлення про міжнародне право як особливу систему права, його структуру, предмет і суб'єктів, джерела та основні галузі; надання необхідних знань національних і міжнародно-правових актів, умій та навичок правильного їх застосування; формування вмій і навичок роботи з нормативно-правовими документами, їх грамотну класифікацію, вміння правильно

використовувати юридичні терміни; формування наукового світогляду; визначення проблем, що виникають при його застосуванні та шляхи їх усунення.

Основними цілями вивчення освітнього компонента Міжнародне право є опанування здобувачами теоретичною і нормативною базою міжнародного публічного права; вміння застосовувати на практиці теоретичні знання з міжнародно-правових питань, що постають у сфері сучасних міжнародних відносин; сприяння формуванню вмінь і навичок аналізувати міжнародні норми; засвоєння здобувачами концептуальних основ походження та сутності міжнародного публічного права; вивчення системи джерел міжнародного публічного права; дослідження співвідношення міжнародного публічного та національного права; формуванні у студентів розуміння інституціональної міжнародного публічного права; дослідження галузей міжнародного публічного права та специфіки права ЄС. вирішувати проблемні завдання при розгляді ситуацій з приводу міжнародних спорів та конфліктів; виявляти ознаки міжнародного правопорушення, та визначати вид і форму міжнародно-правової відповідальності за такі порушення.

4. Результати навчання (компетентності)

Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні **освітнього компонента** відповідно до освітньо-професійної програми.

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, для яких характерні комплексність та невизначеність умов. Усе це передбачає застосування теорій суспільних наук і спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

Загальні компетентності (ЗК) :

Демонструвати детальне розуміння значної кількості сучасних технік дослідження предмету курсу Міжнародне право;

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК) :

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру і динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їхнє місце у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

Програмні результати навчання(РН) освітньої програми (ОП)

РН 2. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її

забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівнях, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН 3. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН 4. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, особливостей формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН 9. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні звіти.

РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих завдань міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

5. Структура освітнього компонента

Тематика курсу

Назви змістових модулів і тем	усього	лекції	семінарські (практичні) заняття	сам роб.	консультації	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теорія міжнародного права						
Тема 1. Поняття, історія та система міжнародного права	6	2	1	2	1	3 ДС
Тема 2. Основні принципи права	6	2	2	2		3 ДБ
Тема 3. Джерела міжнародного права	5	2	1	2		3 ДБ
Тема 4. Суб'єкти міжнародного права	9	4	2	2	1	3 ДС, Т
Тема 5. Територія в міжнародному праві	6	2	2	2		3 РЗ/ К
Тема 6. Населення в міжнародному праві	7	2	2	2	1	3 ДС/ Т
Тема 7. Міжнародна відповідальність	9	4	2	2	1	3ДС, РЗ

Тема 8. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів	4	2		2		ІРС
Разом за модулем 1.	52	20	12	16	4	21
Змістовий модуль 2. Галузі міжнародного права						
Тема 9. Право міжнародних договорів	6	2	2	2		ЗДС, Т, РЗ
Тема 10. Дипломатичне і консульське право	7	2	2	2	1	3 ДБ, Т
Тема 11. Міжнародне право в період збройних конфліктів	8	4	2	2		4РЗ/К, ДС
Тема 12. Право міжнародних організацій	7	2		4	1	ІРС
Тема 13. Право міжнародної безпеки	7	2		4	1	ІРС
Тема 14. Міжнародне кримінальне право	7	2		4	1	ІРС
Тема 15. Міжнародне морське право	6	2	2	2		3 РЗ/К, ДС
Тема 16. Міжнародне повітряне право	8	4	2	2		3 ДБ, РЗ
Тема 17. Міжнародне космічне право	6	2	2	2		3 ДС, Т
Тема 18. Міжнародне економічне право	4	2		4		ІРС
Разом за модулем 2.	68	24	12	28	4	19
Види підсумкових робіт						Бал
МКР 1						30
МКР2						30
Всього	120	44	24	44	8	100

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота розглядається як серйозне осмислення набутих знань. Вона віддзеркалюється в усіх формах знання: лекціях, практичних заняттях, при виконанні індивідуального завдання, контрольних робіт, опрацьованні нормативних матеріалів, розв'язанні юридичних задач, тестуванні, складанні заліків та іспитів.

Самостійна робота є складовою навчального процесу, від якої значною мірою залежить розвиток юридичного мислення, засвоєння навчального матеріалу, формування правосвідомості та правової культури.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача, регламентується робочим навчальним планом і становить не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу здобувача, відведеного для вивчення конкретної дисципліни, зокрема на самостійне вивчення дисципліни Міжнародне право відведено 44 навчальних годин.

Поточний контроль самостійної роботи здобувачів здійснюється на практичних заняттях, або шляхом індивідуального оцінювання. Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу по кожній темі та виконання завдань семінарських занять з 1 по 17 тему

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ з освітнього компонента Міжнародне право

№	Назва теми	Кількість годин денна
1	Тема 1. Поняття, історія та система міжнародного права	2 ІРС
2	Тема 2. Основні принципи міжнародного права	2 ІРС
3	Тема 3. Джерела міжнародного права	2 ІРС
4	Тема 4. Суб'єкти міжнародного права	2 ІРС
5	Тема 5. Територія в міжнародному праві	2 ІРС
6	Тема 6. Населення в міжнародному праві	2 ІРС
7	Тема 7. Міжнародна відповідальність	2 ІРС
8	Тема 8. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів	2 ІРС
9	Тема 9. Право міжнародних договорів	2 ІРС
10	Тема 10. Дипломатичне і консульське право	2 ІРС
11	Тема 11. Міжнародне право в період збройних конфліктів	2 ІРС
12	Тема 12. Право міжнародних організацій	4 ІРС
13	Тема 13. Право міжнародної безпеки	4 ІРС
14	Тема 14. Міжнародне кримінальне право	4 ІРС
15	Тема 15. Міжнародне морське право	2 ІРС
16	Тема 16. Міжнародне повітряне право	2 ІРС
17	Тема 17. Міжнародне космічне право	2 ІРС
18	Тема 18. Міжнародне економічне право	4 ІРС
	Всього	44

IV. ПОЛІТИКА ЩОДО ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

Поточний контроль за вивченням освітнього компонента здійснюється на практичних (семінарських) заняттях, шляхом їх проведення за різними формами (усне опитування, диспути, рольова гра, письмові відповіді на окремі питання, контрольні роботи, тощо), а також шляхом складання змістовних модулів (контрольні роботи, колоквіуми, наукові індивідуальні завдання, складання тестів, тощо).

Конкретна кількість балів за роботу здобувачів під час семінарських та практичних занять визначається викладачем. Основні вимоги стосуються відвідування занять, правил поведінки на заняттях, заохочень та стягнень. Написання фахової статті 10 балів, підготовка тез доповіді 5 балів.

Відвідування лекційних та практичних занять, виконання різного роду наукових робіт, передбачених навчальним планом є обов'язковим для здобувача.

Пропуски семінарських (практичних,) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж тижня з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття при пропуску 50% лекційних занять в разі їх невідпрацювання здобувач не допускається до складання підсумкового контролю (екзаменена), як такий що не виконав навчального плану.

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність здобувача освіти, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

1. Оцінювання роботи здобувача на практичних заняттях в т.ч. самостійної роботи.

Виступ здобувача на практичному занятті з висвітлення одного чи кількох питань теми, в процесі якого було ним вірно та повно висвітлено обговорюване питання оцінюється в максимальний бал.

Участь здобувачів в обговоренні питання (доповнення, участь в дискусії, в мозковому штурмі і т.п) в процесі якого він проявив глибоке знання та розуміння обговорюваної теми - до половини максимального балу.

Активність в засвоєнні теми (додаткові бали) :

Відвідання лекції з даної теми (Л) 0,1 бала;

Наявність конспекту лекцій з даної теми (К) 0,1 бала;

Наявність конспекту семінарських (практичних) робіт 5 балів;

Присутність на практичному занятті (П) 0,1 бала.

За роботу на практичних заняттях, що відносяться до змістового модуля 1 та 2, здобувач освіти може здобути 3 бали та 4 бали за окремі практичні. Максимальна оцінка за даний вид роботи складає 40 балів. При цьому робота здобувача освіти на практичному занятті оцінюється таким чином: за аудиторні контрольні роботи – 1 бал, за усні відповіді у ході опитування – 2 бала, за виконання задач і завдань, тестів під час практичного заняття – 1 бал.

Контроль знань здобувачів освіти під час проведення практичних занять може відбуватись в наступних формах: детальний усний аналіз поставлених питань; вибіркове усне опитування «з місця»; індивідуальне розв'язування практичних завдань, проблемних запитань чи задач; розв'язання тестів протягом 5-10 хв; письмова (до 30 хв.) контрольна робота по варіантах.

Відпрацювання пропущених семінарських занять відбуваються 1 раз в тиждень в назначений викладачем день (згідно графіку чергувань викладача).

2. Вимоги до проведення підсумкових модульних робіт, (контрольних робіт) та їх оцінювання.

Підсумкове оцінювання проводиться викладачем після завершення вивчення тем із змістовних модулів з метою контролю за засвоєнням вивченого матеріалу здобувачами. Питання або тести роздруковуються на аркушах форматом А – 4 і роздаються здобувачам. Оцінювання модульних завдань не перевищує 60 балів. Завдання з перевірки засвоєння вивченого матеріалу тем із змістовного модуля пропонується здобувачам після вивчення всіх тем модуля. Якщо здобувач з поважних причин пропустив поточний семестровий та модульний контроль він може здати його індивідуально, попередньо узгодивши дату і час.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній чи письмовій формі у вигляді семестрового іспиту. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою. Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю 40 балів, та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю 60 балів, для екзамену. Максимальна сума балів за семестр складає 100.

Політика щодо академічної доброчесності:

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

– посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень,

відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманнямакадемічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

– самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

– посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушеннямакадемічноїдоброчесностівважається:

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільги будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) напедагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Пропущені без поважних причин семінарські заняття перескладаються усно шляхом відповіді на всі питання семінарського заняття. Семінарське заняття вважається пропущеним без поважних

причин, якщо немає документального підтвердження поважної причини відсутності (довідка, повістка тощо). За результатами перездачі виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання роботи здобувача на семінарських заняттях.

Пропущені з поважних причин семінарські заняття перескладаються шляхом підготовки конспекта по темі семінарського заняття з відповідями на окремі питання семінарського заняття за вибором викладача.

Негативна оцінка, отримана під час семінарського заняття, може бути перездана усно шляхом відповіді на всі питання семінарського заняття, написанням та захистом реферата. За результатами перездачі виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання роботи студента на семінарських заняттях.

Графіки проведення модульних контрольних робіт розробляються викладачем, затверджуються на засіданні кафедри та доводяться до відома здобувачів. Виконання таких робіт кожен здобувач здійснює індивідуально, при цьому він не може користуватися конспектами, кодексами, підручниками та іншими засобами. Під час контрольного заходу здобувачу забороняється у будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами або використовувати матеріали крім дозволених.

При виявленні порушення встановленого порядку проведення модульного контролю здобувач усувається від його подальшого проведення, його робота оцінюється нулем балів. Якщо здобувач не з'явився для проведення модульного контролю, йому також виставляється «нуль балів». Відпрацювання пропущених модульних контрольних робіт з поважних причин відбувається за попереднім узгодженням з викладачем щодо числа і часу відпрацювання.

Пропуски на семінарських заняттях та негативні оцінки можуть бути перездані до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Відпрацювання лекції здобувачами, які не були присутні на ній з поважної причини відбуватиметься шляхом написання реферату, а у випадку відсутності без поважних причин – конспект самостійно опрацьованої лекції.

Здобувач освіти, який не відпрацював пропущених без поважних причин занять не допускається до складання заліку чи іспиту в зв'язку з невиконанням навчального плану. В разі невиконання навчального плану з поважних причин складається тестове завдання, позитивне вирішення якого є допуском до складання підсумкового контролю.

Перескладання заліків та екзаменів відбувається відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії.

5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Відповідно до Положення «Про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» із навчальних дисциплін, де формою контролю є екзамен, оцінювання знань здобувачів здійснюється за результатами виконання видівлених робіт, які передбачені програмою освітнього компоненту.

Підсумковий контроль у формі екзамену проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершальних етапах. Він проводиться у формі модульного контролю та екзамену. Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (контрольної роботи, тесту).

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульніх оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи,

передбаченісилабусом освітнього компонента.

Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Якщо підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента. У такому разі іспит складається якщо здобувач освіти бажає підвищити рейтинг. Водночас у цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних робіт анулюються.

Підсумковий контроль у формі іспиту здійснюється в усній формі за екзаменаційними білетами, кожен з яких містить по три питання з кожного модуля освітнього компонента, що вивчається.

Екзамен відбувається в період заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Підсумков асеместрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах. Зазначена оцінка заноситься до екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану (залікової книжки) здобувача освіти.

Екзаменаційна оцінка з освітнього компонента складає 60 балів в залежності від повноти та обґрунтованості ваших відповідей. На екзамені викладач задає вам 3 питання з переліку наведеного нижче, кожна відповідь на кожне питання дає вам до 20 балів.

Перелік питань на екзамен

1. Поняття, суть і значення міжнародного права. Визначення міжнародного права. Особливості міжнародного права.
2. Історія міжнародного права і його науки: виникнення міжнародного права та основні етапи його історії.
3. Співвідношення міжнародного і внутрідержавного права (специфічний предмет регулювання, суб'єкти міжнародного права; процес створення норм та забезпечення їх дотримання).
4. Національно-правова імплементація норм міжнародного права: трансформація, інкорпорація, відсилання та ін.
5. Кодифікація та прогресивний розвиток міжнародного права. Інкорпорація міжнародного права.
6. Система сучасного міжнародного права, його галузі та інститути.
7. Поняття принципів міжнародного права. Значення принципів як імперативного регулятора міжнародних відносин.
8. Класифікація основних принципів міжнародного права.
9. Система принципів сучасного міжнародного права: юридична природа; умови функціонування; сфера дії;
10. Основні принципи міжнародного права в галузі забезпечення миру і міжнародної безпеки.
11. Основні принципи міжнародного права в галузі забезпечення міжнародного співробітництва.
12. Основні принципи міжнародного права в галузі дотримання прав людини та основних свобод.
13. Поняття і сутність джерел міжнародного права. Форми правотворчої діяльності в міжнародному праві.
14. Міжнародний договір – головне джерело сучасного міжнародного права. Форми угод

суб'єктів міжнародного права.

15. Міжнародний звичай як джерело міжнародного права. Класифікація міжнародних звичаїв.
16. Сучасна міжнародно-правова доктрина про акти міжнародних органів і організацій як джерела міжнародного права.
17. Загальні принципи права в системі джерел міжнародного права: питання визнання в теорії і практиці.
18. Міжнародні судові рішення і їх значення для формування норм міжнародного права.
19. Види суб'єктів міжнародного права. Поняття міжнародної правосуб'єктності.
20. Держава – основний суб'єкт міжнародного права. Поняття і ознаки державного суверенітету.
21. Визнання держави, юридичні наслідки і значення. Теорії визнання (конститутивна і декларативна).
22. Види і форми визнання. Визнання уряду: критерії, форма, засоби.
23. Проблеми правонаступництва держав: а) в результаті соціальних революцій; б) у випадку деколонізації; в) при об'єднанні, розділі держав, інших територіальних змінах.
24. Міжнародна правосуб'єктність націй і народів, що боролись за свою незалежність.
25. Проблема визнання організацій опору і національно-визвольних рухів.
26. Проблеми правонаступництва міжнародних організацій.
27. Проблема міжнародної правосуб'єктності фізичних осіб, суб'єктів федерацій, транснаціональних корпорацій та інших інституцій.
28. Види територій у міжнародному праві: територія державна, з міжнародним режимом, із змішаним режимом.
29. Територія і правонаступництво у міжнародному праві.
30. Поняття територіального верховенства. Юридична природа і склад державної території.
31. Об'єкти, що прирівнюються до державної території. Проблема анклавів.
32. Правові основи та способи зміни, втрати та набуття державної території.
33. Державні кордони та їх правовий режим.
34. Державні сервітути. Поняття, види та порядок їх встановлення.
35. Міжнародні ріки. Міжнародно-правовий режим рік Європи (Дунай). Господарське використання міжнародних рік.
36. Міжнародні канали.
37. Міжнародні простори як об'єкт загального користування.
38. Правовий статус полярних просторів Арктики і Антарктики. Особливості діяльності держав в цих районах.
39. Поняття населення держави і його склад.
40. Громадянство і його значення в сучасних міжнародних відносинах.
41. Правове положення громадян держави, іноземців та осіб без громадянства.
42. Проблема подвійного громадянства. Міжнародне співробітництво з питань подвійного громадянства.
43. Право притулку. Вирішення питання дипломатичного притулку на сучасному етапі.
44. Правовий статус біженців.
45. Міжнародне співробітництво з питань дотримання прав людини і основних свобод.
46. Роль міжнародних організацій у налагодженні міждержавного співробітництва в питаннях дотримання прав людини і основних свобод (спеціалізовані установи ООН. Регіональні організації), їх функції і повноваження.

47. Міжнародних захист прав жінок і дітей.
48. Роль договору в сучасних міжнародних відносинах.
49. Поняття права міжнародних договорів. Кодифікація права міжнародних договорів.
50. Суб'єкти міжнародних договорів.
51. Договори між державами.
52. Договори міжнародних організацій. Питання про правоздатність міжнародних організацій у міжнародних договорах.
53. Класифікація міжнародних договорів. Види договорів за їх об'єктами.
54. Порядок набуття чинності міжнародного договору. Питання застережень до міжнародних договорів, юридичні наслідки застережень.
55. Дія міжнародного договору. Порядок виконання міжнародних договорів.
56. Припинення і призупинення міжнародних договорів: юридичні підстави і правові наслідки.
57. Зовнішня політика, дипломатія і міжнародне право. Розширення сфери дипломатії в сучасному світі.
58. Поняття дипломатичного і консульського права. Міжнародні конвенції з дипломатичного і консульського права:
59. Органи зовнішніх зносин держави: внутрішні (глава держави, парламент, уряд, відомство зовнішніх зносин) та зовнішні (дипломатичні та консульські представництва, тимчасові органи). Роль інших державних органів в сфері зовнішніх зносин.
60. Дипломатичні представництва. Їх склад, структура і функції. Порядок призначення та відкликання дипломатичних представників. Класи дипломатичних представників і дипломатичні ранги.
61. Дипломатичні привілеї і імунітети дипломатичного представництва. Привілеї і імунітети дипломатичного персоналу, адміністративно – технічного персоналу та обслуговуючого персоналу.
62. Правове регулювання організації і діяльності консульських установ. Відмінність консульських представництв від дипломатичних.
63. Мирні засоби – єдиний правомірний шлях вирішення спорів між державами.
64. Види міжнародних спорів. Поняття і види мирних засобів вирішення міжнародних спорів в історичному розвитку.
65. Консультації як особлива форма переговорів між державами. Консультації факультативні та обов'язкові.
66. Безпосередні переговори як головний початковий засіб встановлення і регулювання відносин між державами і як головний засіб вирішення міжнародних справ. Класифікація дипломатичних переговорів. Переговори двосторонні і багатосторонні. Значення переговорів на вищому рівні і на міжнародних конференціях.
67. Добрі послуги і посередництво. Спільне і відмінне між ними. Міжнародна слідча та примирна процедура.
68. Слідчі та узгоджувальні комісії. Порядок їх формування, характер прийнятих рішень. Міжнародні угоди про примирну процедуру.
69. Міжнародні третейські суди (арбітражі). Види міжнародних третейських судів. Постійна палата Третейського суду в Гаазі. Арбітражна процедура і правила арбітражного процесу.
70. Поняття і види міжнародних правопорушень. Міжнародні злочини і міжнародні делікти.
71. Поняття і юридична природа міжнародно-правової відповідальності: підстави, принципи, цілі.

72. Міжнародно-правова відповідальність держави. Відповідальність держави за поведінку її органів і посадових осіб.
73. Відповідальність держави за шкідливі наслідки правомірної діяльності. Обставини, що виключають відповідальність держави.
74. Особливості відповідальності держави за міжнародні злочини. Процесуальні питання реалізації відповідальності держави.
75. Міжнародно-правова відповідальність міжнародних організацій. Спільні і особливі риси в порівнянні з відповідальністю держави.
76. Види і форми міжнародно-правової відповідальності. Система міжнародно-правової відповідальності (реституція, компенсація та сатисфакція (поняття, співвідношення та взаємодія).
77. Поняття, суть та сучасна система контрзаходів (контрмір) у міжнародному праві Місце контрзаходів в механізмі міжнародно-правового регулювання.
78. Кримінальна відповідальність фізичних осіб за міжнародні злочини. Основні міжнародно-правові акти про кримінальну відповідальність фізичних осіб. Особливості порядку притягнення до відповідальності.
79. Значення міжнародних організацій в сучасну епоху. Історія міжнародних організацій, її основні етапи.
80. Загальна характеристика окремих міжнародних організацій, що відіграють важливу роль як на всесвітньому так і на регіональному рівні (ООН, її спеціалізовані установи, Рада Європи тощо).
81. Поняття міжнародного гуманітарного права.
82. Міжнародні збройні конфлікти і збройні конфлікти не міжнародного характеру.
83. Міжнародно-правові акти, що регулюють дії держав під час збройних конфліктів. Обов'язковість норм міжнародного права, що стосуються збройних конфліктів, для всіх учасників цих конфліктів.
84. Початок ведення війни і його правові наслідки. Засоби і методи (способи) ведення війни, критерії їх оцінки. Нейтралітет у війні, його поняття і види.
85. Правовий статус учасників збройних конфліктів. Комбатанти і не комбатанти.
86. Режим військового полону.
87. Міжнародно-правовий захист жертв війни. Питання захисту цивільного населення і невоєнних об'єктів.
88. Проблема захисту культурних цінностей під час збройного конфлікту.
89. Види морських просторів. Поняття і склад.
90. Міжнародно-правовий режим територіального моря. Питання про ширину територіального моря. Територіальні води держав-архіпелагів. Юрисдикція прибережної держави в територіальному морі.
91. Мирний прохід іноземних кораблів в територіальному морі.
92. Поняття відкритого моря. Принцип свободи відкритого моря як загальновизнаний принцип сучасного міжнародного права.
93. Основні питання міжнародно-правового режиму континентального шельфу. Регламентація ширини континентального шельфу.
94. Поняття міжнародного повітряного права. Його основні принципи.
95. Міжнародні польоти і режим повітряного простору. Правила польотів. Повітряний простір держави. Свободи повітряного простору.
96. Міжнародний повітряний простір, його правовий режим.

97. Поняття міжнародного космічного права.

98. Міжнародно-правовий режим космічних об'єктів і космонавтів. Міжнародно-правова відповідальність за шкоду, заподіяну космічними об'єктами.

Перелік питань для контрольної роботи зі змістового модуля 1.

1. Поняття, суть і значення міжнародного права.
2. Історія міжнародного права і його науки: виникнення міжнародного права та основні етапи його історії.
3. Україна і міжнародне право.
4. Роль і значення Київської Русі у розвитку міжнародного права.
5. Міжнародно – договірна та дипломатична діяльність козацької держави.
6. Міжнародні відносини і «українське питання» в ХХ столітті. Українська Народна Республіка та Західно – Українська Народна Республіка.
7. Міжнародно – правова діяльність Радянської України.
8. Припинення існування СРСР і створення Співдружності Незалежних Держав.
9. Міжнародно – правові проблеми діяльності незалежної України, проблема правонаступництва.
10. Співвідношення міжнародного і внутрідержавного права (специфічний предмет регулювання, суб'єкти міжнародного права; процес створення норм та забезпечення їх дотримання).
11. Суверенітет держави і необхідність відповідності внутрідержавного права міжнародному праву.
12. Національно – правова імплементація норм міжнародного права: трансформація, інкорпорація, відсилання та ін.
13. Міжнародне право та інші соціальні норми.
14. Кодифікація та прогресивний розвиток міжнародного права. Інкorporація міжнародного права.
15. Система сучасного міжнародного права, його галузі та інститути.
16. Глобальні проблеми людства, пріоритет загальнолюдських цінностей і міжнародне право.
17. Проблема ефективності норм міжнародного права.
18. Шляхи подальшого підвищення ролі міжнародного права в регулюванні міжнародних відносин.
19. Поняття принципів міжнародного права. Значення принципів як імперативного регулятора міжнародних відносин.
20. Класифікація і кодифікація основних принципів міжнародного права.
21. Система принципів сучасного міжнародного права:
22. Становлення і розвиток основних принципів міжнародного права.
23. Основні принципи міжнародного права в галузі забезпечення миру і міжнародної безпеки.
24. Основні принципи міжнародного права в галузі забезпечення міжнародного співробітництва.
25. Основні принципи міжнародного права в галузі дотримання прав людини та основних свобод.
26. Поняття і сутність джерел міжнародного права. Форми правотворчої діяльності в

міжнародному праві.

27. Міжнародний договір – головне джерело сучасного міжнародного права. Соціальна і юридична природа міжнародного договору. Форми угод суб'єктів міжнародного права.

28. Міжнародний звичай як джерело міжнародного права. Значення міжнародного звичаю в сучасному міжнародному праві. Засоби формування міжнародних звичаїв. Особливості реалізації міжнародних звичаїв.

29. Класифікація міжнародних звичаїв.

30. Співвідношення міжнародного звичаю і міжнародного договору.

31. Значення актів міжнародних органів і організацій для формування норм міжнародного права.

32. Сучасна міжнародно – правова доктрина про акти міжнародних органів і організацій як джерела міжнародного права.

33. Види суб'єктів міжнародного права.

34. Поняття міжнародної правосуб'єктності.

35. Держава – основний суб'єкт міжнародного права. Поняття і ознаки державного суверенітету.

36. Міжнародна правосуб'єктність складних держав, проблема міжнародної правосуб'єктності членів федерації.

37. Визначення держави, юридичні наслідки і значення. Теорії визнання (конститутивна і декларативна).

38. Види і форми визнання.

39. Проблеми правонаступництва держав:

40. Права і обов'язки держав в сфері правонаступництва. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо міжнародних договорів 1978 року. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів 1983 року.

41. правонаступництво колишніх радянських республік в результаті розпаду СРСР.

42. Міжнародна правосуб'єктність націй і народів, що боролись за свою незалежність.

43. Проблеми правонаступництва міжнародних організацій.

44. Проблема міжнародної правосуб'єктності фізичних осіб, суб'єктів федерацій, транснаціональних корпорацій та інших інституцій.

45. Значення територіальних питань в міжнародних відносинах.

46. Види територій у міжнародному праві: територія державна, з міжнародним режимом, із змішаним режимом.

47. Територія і правонаступництво у міжнародному праві.

48. Поняття територіального верховенства.

49. Юридична природа і склад державної території. Об'єкти, що прирівнюються до державної території. Проблема анклавів. Правові основи та способи зміни, втрати та набуття державної території.

50. Державні кордони та їх правовий режим. Міжнародні договори про режим кордонів. Державні сервітути. Поняття, види та порядок їх встановлення.

51. Міжнародні ріки. Міжнародно – правовий режим рік Європи (Дунай). Господарське використання міжнародних рік.

52. Міжнародні канали.

53. Міжнародні простори як об'єкт загального користування.

54. Правовий статус полярних просторів Арктики і Антарктики. Особливості діяльності держав в цих районах.
55. Поняття населення держави і його склад.
56. Громадянство і його значення в сучасних міжнародних відносинах.
57. Правове положення громадян держави, іноземців та осіб без громадянства.
58. Проблема подвійного громадянства. Міжнародне співробітництво з питань подвійного громадянства.
59. Право притулку. Вирішення питання дипломатичного притулку на сучасному етапі. Правовий статус біженців.
60. Співробітництво з питань дотримання прав людини і основних свобод на європейському континенті.
61. Питання співвідношення прав людини і права нації, народу.
62. Проблема імплементації угод з питань дотримання прав людини і основних свобод. Норми міжнародного права з питань дотримання прав людини і проблема втручання у внутрішні справи держави.
63. Роль міжнародних організацій у налагодженні міждержавного співробітництва в питаннях дотримання прав людини і основних свобод (спеціалізовані установи ООН. Регіональні організації), їх функції і повноваження.
64. Комітет ООН з прав людини. Європейський суд з прав людини і основних свобод.
65. Міжнародних захист прав жінок і дітей.
66. Роль договору в сучасних міжнародних відносинах.
67. Поняття права міжнародних договорів. Кодифікація права міжнародних договорів.
68. Суб'єкти міжнародних договорів.
69. Договори між державами. Договори міжнародних організацій. Питання про правоздатність міжнародних організацій у міжнародних договорах.
70. Класифікація міжнародних договорів. Види договорів за їх об'єктами. Особливості об'єктів договорів за участю міжнародних організацій.
71. Укладення договору. Повноваження щодо укладення договорів. Етапи (стадії) укладення міжнародних договорів.
72. Порядок набуття чинності міжнародного договору. Дія міжнародного договору. Порядок виконання міжнародних договорів.
73. Колізія міжнародних договорів.
74. Проблема співвідношення міжнародного договору і національного законодавства. Імплементація міжнародних договорів.
75. Забезпечення виконання міжнародних договорів.
76. Чинність міжнародних договорів. Припинення і призупинення міжнародних договорів: юридичні підстави і правові наслідки.

Перелік питань для контрольної роботи зі змістового модуля 2.

1. Вплив збройних конфліктів чи катаклізмів на долю міжнародних договорів.
2. Тлумачення міжнародних договорів. Об'єкти та джерела тлумачення міжнародних договорів. Суб'єкти тлумачення міжнародних договорів.
3. Зовнішня політика, дипломатія і міжнародне право. Розширення сфери дипломатії в сучасному світі.
4. Поняття дипломатичного і консульського права. Міжнародні конвенції з

дипломатичного і консульського права: Віденські конвенції 1961, 1963, 1969 та 1975 рр. Двосторонні консульські конвенції. Національне законодавство України про зовнішні зносини.

5. Органи зовнішніх зносин держави: внутрішні (глава держави, парламент, уряд, відомство зовнішніх зносин) та зовнішні (дипломатичні та консульські представництва, тимчасові органи). Роль інших державних органів в сфері зовнішніх зносин.

6. Дипломатичні представництва. Їх склад, структура і функції. Порядок призначення та відкликання дипломатичних представників. Класи дипломатичних представників і дипломатичні ранги.

7. Дипломатичні привілеї і імунітети дипломатичного представництва

8. Правове регулювання організації і діяльності консульських установ. Відмінність консульських представництв від дипломатичних.

9. Функції консульських установ. Класи консулів. Консульський патент і екзекватура. Консульські привілеї і імунітети.

10. Торговельне представництво. Поняття, порядок формування та функції торговельного представництва.

11. Мирні засоби — єдиний правомірний шлях вирішення спорів між державами. Зміст, становлення розвиток принципу мирного вирішення міжнародних спорів і його значення в сучасному світі..

12. Види міжнародних спорів. Поняття і види мирних засобів вирішення міжнародних спорів в історичному розвитку.

13. Системи засобів мирного вирішення спорів між державами.

14. Міжнародні спори політичного і юридичного характеру і відповідні засоби їх вирішення.

15. Консультації як особлива форма переговорів між державами. Консультації факультативні та обов'язкові.

16. Безпосередні переговори як головний початковий засіб встановлення і регулювання відносин між державами і як головний засіб вирішення міжнародних справ. Класифікація дипломатичних переговорів. Переговори двосторонні і багатосторонні. Значення переговорів на вищому рівні і на міжнародних конференціях.

17. Добрі послуги і посередництво. Спільне і відмінне між ними. Міжнародна слідча та примирна процедура.

18. Слідчі та узгоджувальні комісії. Порядок їх формування, характер прийнятих рішень. Міжнародні угоди про примирну процедуру. Міжнародні третейські суди (арбітражі).

19. Джерела права і процедура розгляду справ. Постійна палата Міжнародного правосуддя. Міжнародний суд ООН. Компетенція і організація Міжнародного суду ООН.

20. Юрисдикція Міжнародного суду. Процедура розгляду справ. Рішення, консультативні висновки і постанови Міжнародного суду ООН. Конвенція з примирення і арбітражу в рамках ОБСЄ.

21. Особливості вирішення міжнародних протиріч в рамках міжнародних організацій.

22. Поняття і види міжнародних правопорушень. Міжнародні злочини і міжнародні делікти.

23. Поняття і юридична природа міжнародно- правової відповідальності: підстави, принципи, цілі. Кодифікація і прогресивний розвиток норм про міжнародно-правову відповідальність. Роль інституту відповідальності в функціонуванні міжнародного права.

24. Міжнародно-правова відповідальність держави. Відповідальність держави за поведінку її органів і посадових осіб.

25. Відповідальність держави за шкідливі наслідки правомірної діяльності. Обставини, що виключають відповідальність держави.
26. Особливості відповідальності держави за міжнародні злочини. Процесуальні питання реалізації відповідальності держави.
27. Міжнародно-правова відповідальність міжнародних організацій. Спільні і особливі риси в порівнянні з відповідальністю держави.
28. Види і форми міжнародно-правової відповідальності.
29. Система міжнародно-правової відповідальності (реституція, компенсація та сатисфакція (поняття, співвідношення та взаємодія).
30. Поняття, суть та сучасна система контрзаходів (контрмір) у міжнародному праві Місце контрзаходів в механізмі міжнародно-правового регулювання.
31. Кримінальна відповідальність фізичних осіб за міжнародні злочини. Основні міжнародно-правові акти про кримінальну відповідальність фізичних осіб. Особливості порядку притягнення до відповідальності.
32. Значення міжнародних організацій в сучасну епоху. Історія міжнародних організацій, її основні етапи.
33. Міжнародна міжурядова організація: основні ознаки та класифікація. Членство в міжнародних організаціях.
34. Юридична природа міжнародних організацій
35. Організаційний механізм міжнародних організацій, основні тенденції його розвитку.
36. Загальна характеристика окремих міжнародних організацій, що відіграють важливу роль як на всесвітньому так і на регіональному рівні (ООН, її спеціалізовані установи, Рада Європи тощо).
37. Питання діяльності міжнародних конференцій (поняття, коло учасників, порядок роботи, види і правове значення актів конференцій).
38. Поняття міжнародного гуманітарного права. Міжнародні збройні конфлікти і збройні конфлікти не міжнародного характеру.
39. Міжнародно – правові акти, що регулюють дії держав під час збройних конфліктів. Обов'язковість норм міжнародного права, що стосуються збройних конфліктів, для всіх учасників цих конфліктів.
40. Початок ведення війни і його правові наслідки. Засоби і методи (способи) ведення війни, критерії їх оцінки. Нейтралітет у війні, його поняття і види.
41. Правовий статус учасників збройних конфліктів. Комбатанти і не комбатанти. Режим військового полону.
42. Міжнародно – правовий захист жертв війни. Питання захисту цивільного населення і невоєнних об'єктів.
43. Проблема захисту культурних цінностей під час збройного конфлікту.
44. Закінчення війни і її міжнародно – правові наслідки.
45. Поняття і кодифікація міжнародного морського права. Женевські конвенції по морському праву 1958 і 1960 рр. III конференція ООН з морського права 1973 – 1982 року, її значення. Конвенція ООН з морського права 1982 року, загальна характеристика, основні нові положення. Національне законодавство і морське право.
46. Види морських просторів. Поняття і склад.
47. Міжнародно – правовий режим територіального моря. Питання про ширину територіального моря.

48. Територіальні води держав – архіпелагів. Юрисдикція прибережної держави в територіальному морі. Мирний прохід іноземних кораблів.
49. Поняття і правовий режим прилеглої зони.
50. Поняття відкритого моря. Принцип свободи відкритого моря як загальновизнаний принцип сучасного міжнародного права. Правове регулювання промислів у відкритому морі. Правові питання регулювання судноплавства у відкритому морі. Принцип реального зв'язку між судном і державою прапору.
51. Режим виключної економічної зони. Національне законодавство з питань виключної економічної зони.
52. Основні питання міжнародно – правового режиму континентального шельфу. Регламентация ширини континентального шельфу.
53. Правовий статус міжнародного району морського дна (“Району”) за Конвенцією ООН з морського права 1982 року. Діяльність міжнародних органів з морського дна.
54. Роль міжнародних організацій в сфері використання Світового океану.
55. Вирішення спорів у міжнародному морському праві. Механізм, який передбачається Конвенцією 1982 року.
56. Поняття міжнародного повітряного права. Його основні принципи. Основні конвенції, міжнародні правила, які приймає ІКАО. Двосторонні авіаційні угоди. Міжнародні сполучення та міжнародні перевезення. Національне законодавство України про міжнародні сполучення.
57. Міжнародні польоти і режим повітряного простору. Правила польотів. Повітряний простір держави. Свободи повітряного простору. Міжнародний повітряний простір.
58. Проблеми регулювання міжнародних перевезень та комерційної діяльності авіапідприємств.
59. Роль міжнародних організацій в галузі цивільної авіації і в питаннях забезпечення безпеки польотів.
60. Співробітництво держав у боротьбі з незаконним втручанням в діяльність цивільної авіації.
61. Поняття міжнародного космічного права. Роль ООН в формуванні норм міжнародного космічного права. Правові аспекти співробітництва у використанні космічного простору в мирних цілях.
62. Міжнародно – правовий режим космічного простору (вакууму і небесних тіл). Обмеження військової діяльності в космосі. Проблема висотної межі державного суверенітету. Правовий режим використання геостаціонарної орбіти.
63. Міжнародно – правовий режим космічних об'єктів і космонавтів. Право власності на космічні об'єкти. Порядок реєстрації космічних об'єктів (апаратів).
64. Міжнародно – правова відповідальність за шкоду, заподіяну космічними об'єктами. Держави та міжнародні організації як суб'єкти правовідносин відповідальності.
65. Поняття і джерела міжнародного екологічного права.
66. Форми співпраці. Міжнародно – правова охорона планетарного середовища та космічного простору.
67. Міжнародно – правова охорона середовища Світового океану, тваринного та рослинного світу.
68. Роль міжнародного права в охороні навколишнього середовища.
69. Загальна характеристика співробітництва держав з окремих питань
70. Поняття міжнародного співробітництва з економічних питань.

71. Особливості міжнародного економічного права як галузі міжнародного права. Роль міжнародного публічного і міжнародного приватного права в регулюванні міжнародних економічних відносин.

72. Принципи міжнародного економічного права. Міжнародні економічні організації.

73. Необхідність міжнародного співробітництва в галузі охорони навколишнього середовища.

74. Поняття міжнародного екологічного права.

75. Співробітництво держав у боротьбі з міжнародною злочинністю. Видача злочинців.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Критерії оцінки знань здобувачів при здійсненні підсумкового контролю:

90-100 балів – здобувач дав відповідь, яка: є правильною, повною та обґрунтованою; свідчить про високий рівень теоретичних знань студента, його вміння користуватися різними методами наукового аналізу суспільних і правових явищ, визначати їх характерні риси та особливості; містить правильні та чіткі визначення теоретико-правових понять; демонструє наявність належних знань щодо змісту основних нормативно-правових актів, їх назв та сфери застосування; містить власний аналіз проблеми, порівняння різних поглядів на наукові течії, самостійні висновки та аргументацію своєї думки; викладена логічно, системно, граматично та стилістично правильно.

82-89 балів; 75-81 балів – здобувач загалом відповів на поставлене питання, однак відповідь містить хоча б один з таких недоліків: наявні помилки та/або неточності у розкритті предмета питання, змісту окремих правових понять та категорій, некоректні формулювання їх визначень, нечіткі характеристики відповідних інститутів та явищ; містить неправильні назви нормативно-правових актів, помилки в розкритті їх змісту; є неповною; не є аргументованою, не містить посилань на нормативно-правові акти та інші джерела; дещо порушена логіка викладу матеріалу; містить граматичні, грубі стилістичні помилки або незначну кількість виправлень; містить незначні помилки щодо аргументації рішення ситуації або перелік аргументів не є вичерпним.

– 68-74 балів; 61-67 балів – здобувач дав неповну, неточну відповідь на питання або вона містить хоча б один з таких недоліків: містить певну кількість помітних помилок у змісті та

оформленні роботи; відсутність розуміння змісту основних правових понять; погане володіння термінологічним апаратом теми; недостатньою мірою виявлену активність в комунікативних ситуаціях та неналежну старанність під час виконання індивідуальних завдань і самостійної роботи; відсутність творчого підходу в опануванні змісту дисципліни, переважно репродуктивний характер навчальної роботи.

1-59 балів. Здобувач не дав відповіді на питання або вона містить хоча б один з таких недоліків: є неправильною; не розкриває сутності питання; в ній допущені грубі змістові помилки, які свідчать про відсутність знань у здобувача щодо конкретного питання або щодо основних положень правової науки, або їх безсистемність та поверхневність, невміння правильно сформулювати власну думку; викладена безсистемно, з істотним порушенням логіки; містить велику кількість граматичних та стилістичних помилок, виправлень.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО ТА МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Денна форма навчання

Поточний контроль (має = 40 балів)																		Модульний контроль (має = 60 балів)		Заг. кільк. балів
Модуль 1																		Модуль 2		
Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2									МКР 1	МКР 2	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18			
3	3	3	3	3	3	3		3	3	4					4	3	3	30	30	100

Поточне оцінювання

3 бали – поточне оцінювання

№ п/п	бали	Оцінка	Оцінка відповідно ECES
1	3-2,5	Відмінно	(А) – якщо здобувач демонструє вільне володіння питаннями теми, безпомилково виконує практичні, самостійні, індивідуальні завдання;
2	2,4- 2	Дуже добре	(В) – здобувач при відповіді на теоретичні питання допускають деякі неточності, активно працює протягом практичного заняття; дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; недостатньо вичерпні відповіді на

			додаткові запитання викладача.
3	1,9- 1,5	Добре	(C) – загалом хороша робота
4	1,4-1	Задовільно	(D) – здобувач допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце замінки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.;
5	0,9-0,5	Достатньо	(E)- здобувач припускається грубих помилок при викладі матеріалу і лише іноді із допомогою викладача виправляє ці помилки
6	0,4 -0	Незадовільно	(FX) – здобувач припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; - виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

4 бали – поточне оцінювання

№ п/п	бали	Оцінка	Оцінка відповідно ECES
1	4-3,5	Відмінно	(A) – якщо здобувач демонструє вільне володіння питаннями теми, безпомилково виконує практичні, самостійні, індивідуальні завдання;
2	3,4- 3	Дуже добре	(B) – здобувач при відповіді на теоретичні питання допускають деякі неточності, активно працює протягом практичного заняття; дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.
3	2,9- 2,5	Добре	(C) – загалом хороша робота
4	2,4-2	Задовільно	(D) – здобувач допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце замінки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.;

5	1,9-1	Достатньо	(E)- здобувач припускається грубих помилок при викладі матеріалу і лише іноді із допомогою викладача виправляє ці помилки
6	0,9-0	Незадовільно	(FX) – здобувач припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; - виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Виконання модульної контрольної роботи - 30 балів

№ п/п	бали	Оцінка	Оцінка відповідно ECES
1	30- 26	Відмінно	(A) – якщо студент демонструє вільне володіння питаннями МКР, безпомилково виконує практичні, самостійні, індивідуальні завдання;
2	25- 20	Дуже добре	(B) –здобувач при відповіді питання допускають деякі неточності;
3	19- 15	Добре	(C) – загалом хороша робота
4	14-10	Задовільно	(D) – здобувач не володіє більшістю питань МКР;
5	9-5	Достатньо	(E)- виконання відповідає мінімальним критеріям
6	4-0	Незадовільно	(FX) – здобувач не володіє питаннями МКР, необхідне перескладання;

Бали зарахування формальної, неформальної та інформальної освіти

Види студентської наукової та практичної активності	Кількість балів
Публікація наукової статті в періодичному виданні студентських наукових праць	10
Виступ на Міжнародній, Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з публікацією тез доповіді	5
Участь у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських олімпіад	до 20
Участь у II етапі Всеукраїнського конкурсу наукових робіт	до 20
Участь у всеукраїнських та міжнародних змаганнях MootCourt	до 20
Участь у роботі проблемної групи в межах тематики освітнього компонента	до 10
Участь у правопросвітніх заходах організованих громадськими організаціями в межах національних та міжнародних грантів.	до 5
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	до 10

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Буроменський М. В., Кудас І. Б., Маєвська А. А., Семенов В. С., Стешенко В. С. Міжнародне право: Навч. посібник / М.В. Буроменський (заг.ред.). К.: Юрінком Інтер, 2005. 336с.
2. Гороть А. М. Ретроспективний аналіз нормативного забезпечення прав меншин у міжнародному праві до створення ООН// *Історико-правовий часопис: науковий журнал/упоряд.* О. Крикунов, Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. №1(11), С.44-50.
3. Гороть А. М. Прокопчук К. М. Особливості застосування в Україні польського досвіду правового регулювання трудової міграції // *Історико-правовий часопис: науковий журнал/упоряд.* О. Крикунов. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. , №2(12), С.82-85. Фахове видання.
4. Гороть А.М., Булавина С.Є Особливості захисту громадян Європейського Союзу в третій державі// *ARENANAUKI kwartal niemiedzynarodowec zasopismo naukowe, Lublin 2019* .,С47-55.
5. Гороть А.М. Захист прав окремих категорій осіб в міжнародному праві, як особлива форма реалізації міжнародних стандартів прав людини // *Історико-правовий часопис: науковий журнал/упоряд.* О. Крикунов, Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т Лесі Українки, 2019 (14), №2(14), С.47-52
6. Гороть А.М. Генезис формування договірної бази регіонального співробітництва України та Республіка Польща// *Історико-правовий часопис: науковий журнал/упоряд.* О. Крикунов, Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019 (14). , №1(15), С.28-32
7. Гороть А. М. Ретроспективний аналіз договірно-правової бази України і Республіка Польща в культурній сфері в 90-х роках ХХ століття //XVII Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання реформування правової системи України», Волинський національний університет ім. Лесі Українки, Луцьк, 28–29 червня 2020 р. ,С 10-11
8. Гороть А. М. Формування гарантій захисту прав національних меншин в міжнародного права // VII Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми забезпечення прав і свобод людини» (Луцьк, 11 груд. 2020 р.)
9. Гороть А. М. Особливості застосування гуманітарних інтервенцій в міжнародному праві.// XVIII Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання реформування правової системи України», Волинський національний університет ім. Лесі Українки, м. Луцьк, 04-05 червня 2021 р.с 141-143.
1. Гороть А.М. Особливості застосування сили чи погрози силою в міжнародному праві. *Історико-правовий часопис: науковий журнал.* Луцьк: Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. №1(18). С. 102-107.
2. Гороть А.М., Булавина С.Є. Правові підстави відступів та обмежень від міжнародних стандартів прав людини. Нове українське право: Євроінтеграція. Київ: Київський регіональний центр Національної академії правових наук України, 2022. Вип. 6. Том 1. С. 49-55.
10. Кресін О.В. Корінні народи: міжнародне право та законодавство України. Монографія .Нова права, Київ 2021., 168с.
11. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.] ; за ред. В. В. Мицика. 2-ге вид., змін. Харків : Право, 2020, 648 с
12. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т.2.: Основні галузі. 2019, 624 с
13. Міжнародне публічне право : підручник / Т. Л. Сироїд ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020, 648 с.
14. Микієвич М.М., Гутник В.В., Буроменський М.В. Міжнародне право ХХІ століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-ліття проф. В.М.Репецького). ЮРКНИГА Київ 2013., 320 с.
15. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посіб. для підгот. до

зовн.незалеж.оцінювання/ Сироїд Т.Л., Гавриленко О.А., Фоміна Л.О.; за заг. ред. Сироїд Т.Л.- 4-е вид., перероб. і допов.- Харків: Право, 2021. 462 с

16. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право : підручник. Одеса : Фенікс, 2018, 744 с.

17. Права людини та їх захист у сучасних реаліях. Навчальний посібник / За заг. ред. кан. політ. наук, доцента Ю. В. Ломжець . ОЛДШ-ПЛЮС. Київ 2020., 208с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційна веб-сторінка Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.
2. Офіційна веб-сторінка Президента України: www.president.gov.ua.
3. Офіційна веб-сторінка Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua.
4. Офіційна веб-сторінка Верховного Суду: <http://www.scourt.gov.ua/>
5. Офіційна веб-сторінка Конституційного Суду України: <http://www.ccu.gov.ua/uk/>